Gammalt Postkontor

Detta kortet i den Ekstrandska samlingen har satt åtskilliga myror i huvudet på mig. Ingen anteckning finns om vare sig tid eller rum eller personer. Men efter som alla andra foton i samlingen är från Lysekil, så kan man nog utgå ifrån, att även detta är det.

Fotot är taget inomhus utan blixt i en ganska mörk lokal. Exponeringstiden har varit lång, och folket har fått order att stå stilla. En av damerna i bakgrunden har flyttat på sig med resultat, att hon förekommer i två upplagor. För övrigt är skärpan god, som vanligt är med dessa gamla kort. Jag har granskat det noga under luppen och kommit till resultatet, att det måste föreställa en postexpedition. Det kan inte vara expeditionen i Rådhuset. Där var jag många gånger, och där såg det inte alls ut som på bilden. Alltså bör det röra sig om expeditionen i det stora röda tegelhuset nuvarande Kungsgatan 43 vid Triangeln. Det huset ägdes under min ungdom av Göteborgs Bank. Det byggdes i mitten av 1890-talet av konsul Grave Josias Sundbergs arvingar under ledning av Magnus Radhe, som var gift med en av Sundbergs döttrar. Här höll posten till på andra våningen från c:a 1895 till och med den 3 oktober 1910.

Låt oss gå husesyn i lokalen och se, vad den kan bjuda på. Längst nere till vänster är tydligen paketavdelningen. Där står en decimal våg (fungerade så, att ett paket på 10 kg kunde vägas med en 1-kg-vikt). På samma bord står också en vanlig hökarvåg. Intill bordet står två präktiga trälårar, kanske avsedda för transport av paketen. — Så ser vi en ung dam om cirka 25 vårar, som sitter vid ett stort bord och håller i ett pennskaft. Bläckhornet står framför henne med korken liggande bredvid. Hon tycks vara i färd med att fylla i en blankett. Till höger om henne står tre blecklådor av den sort, som förr ofta användes till kontanter och värdepapper. Till vänster om sig har hon en stämpeldyna, och däruppå tronar en av postens typiska rundstämplar. Där bredvid ser vi ett par andra stämplar och ett träblock med mässingsvikter till den stora och höga brev vågen, som står mitt på bordet. Under brevvågens närmaste vågskål ligger en s. k. lingonalmanacka, men genom den långa exponeringstiden har all texten tyvärr flutit samman med den vita ytan. Ingen tillstymmelse till årtal kan ses.

Mitt emot flickan finns plats för ännu en expeditör. Även där finns en rund poststämpel med sin dyna och där finns t. o. m. två bläckhorn, det ena med glaslock och det andra med uppfällt plåtlock.

Bortorn det stora bordet slär någi;i manniskoi med ytterkläderna på Man lär väl anta, att det är kunder. De stadiga ytterkläderna låter en ana. att det åtminstone inte är sommartid. I den avdelningen sitter en fotogenlampa på väggen och en elektrisk lampa hänger ner från taket Till höger om kunderna står två herrar, som tydligen håller på att sortera post. Och till höger om dem står ett väldigt jalusiskåp med många fack. I ett av facken ligger en damhandväska och intill den ligger två nycklar. I ett annat fack ligger en klädborste. För övrigt tycks det mest vara blanketter.

Inte heller tidningstravarna till höger i bilden avslöjar år eller dag. På ett par tidningar kan man läsa delar av namnet. På en ser man tecknen -TID och på en annan LA DET. På några tidningar längst inne i hörnet kan man ana den vackra och karaktärsfulla vinjett, som förr prydde Bohusläningens titelsida.

Ska vi sedan våga gissa något om personalen, så får vi först gissa årtalet. Kanske 1908-10? Vilka fanns här då? Postmästare var sedan 1905 Leo Herman Cervin, född 1852. Det fanns tre tjänster som postexpeditör. En expeditör var Seth Magnus Bredberg, född 1862. Han fanns i Lysekil från 1902, tills han 1909 blev postmästare i Oxelösund. Sedan 1902 var också Alvar Enok Anderson expeditör här, men han blev postmästare i Strömsund 1908.

Vidare fanns postexpeditörerna Hilma Ellen Adolfina Rosell, född 1878 och utnämnd 1908, samt Blenda Isabella Lycke (= Bella Lycke), född 1884 i Lysekil och utnämnd 1909. Postexpeditören Johan Menotti fanns här under 1909, men han flyttade den 1 januari 1910, sedan han utnämnts till förste postexpeditör vid Stockholm 5 vid Linnégatan. Hans tjänst uppehölls under början av 1910 av e. o. postexpeditören Ludvig Möller, men senare under året blev P. L. T. Cedergréen utnämnd på tjänsten. — Brevbärare A H Bergqvist, född 1859, bodde vid denna tid i Göteborgs Banks hus och hade alltså nära till jobbet. Det har sagts mig, att han också var vaktmästare på fastigheten. Fritz Vilhelm Andersson i Färgaregatan, född 1879, och August Vilhelm Snell i Vadet, född 1876, var postbetjänter. Postmästare Cervin hade en dotter Sigrid Hedvig Leonora Cervin, född 1889, som 1910 var postbiträde.

Jag har skrapat ihop dessa personuppgifter från diverse håll, och listan är säkert inte fullständig. Det fanns nog fler anställda vid posten i Lysekil under denna tid. Kanske kan man gissa, att postmästare Cervin är den äldre mannen, som sitter vid skrivbordet till höger. Övriga identifieringar överlåter jag med varm hand åt läsekretsen. Det har förmodats, att mannen i plommonstopet skulle kunna vara Axel Ljungberg, men hans son Nils Ljungberg delar inte denna förmodan.

Fotnot: Östen Sandell meddelar, att Bella Lycke med tiden gifte sig med 1:e lelegrafassistenten Jarl i Stockholm. I Sveriges Statskalender finner jag, att han 1936 utnämndes till telegraf-kommissarie i Karlshamn.

Arvid Sandell